

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Μέγαρο Αλεξάνδρου Σούτσου, Σταδίου 33 και Πεσμαζόγλου, 8ος όροφος, Τ.Κ.: 10559, Αθήνα

www.e-keme.gr

“THE STREET ART PROJECT”

Logo designed by "FotizOntas"

Χορηγός επικοινωνίας του Project

Αθήνα, 2018 - 2019

Συγκεντρωτικό παράρτημα (II) απαντήσεων από τις συνεντεύξεις με άτυπες και τυπικές κοινωνικές ομάδες που (απ)ασχολούνται στο πεδίο της “Street Art” – συνέχεια παραρτήματος της Β’ Ενότητας

Η παρούσα παρουσίαση των άτυπων και τυπικών κοινωνικών ομάδων που (απ)ασχολούνται με τη “Street Art” στο πεδίο συμβολίζοντας το οργανωτικό επίπεδο του φαινομένου, τη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου καλλιτεχνών που επιθυμούν να διενεργούν δημόσιες τοιχογραφίες μεγάλου μεγέθους στην πόλη (murals), **εντάσσεται στη Φαινομενολογία του κινήματος (στη Β’ Ενότητα του Project, στο δεύτερο μέρος¹) και λειτουργεί ως επιπρόσθετη και αρκετά περιορισμένη εμπειρική διάσταση της ήδη υπάρχουσας θεωρητικής καταγραφής.**

Η συλλογιστική πορεία που ακολουθήσαμε στη μη τυχαία επιλογή των ομάδων που απάντησαν στις ερωτήσεις της συνέντευξης, είτε με φυσική παρουσία είτε εξ αποστάσεως με τη χρήση της τεχνολογίας (αποστολή μηνύματος μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), βασίστηκε στο αντικείμενο της κάθε οργάνωσης και στον αντίκτυπο που κατέχει προς το κοινωνικό σύνολο και ήταν η εξής: οι “St.a.Co.” ως απόφοιτοι συντηρητές έργων της Street Art δεν σταματούν να «ξαναζωτανεύουν» έργα εντός της πόλης, τα οποία έχουν μια ορισμένη αξία σύγχρονης συντήρησης όπως συμβαίνει και με τις τοιχογραφίες των παιδιών ή και καλλιτεχνών στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με την ομάδα της “Urban Act Gr”, που συνεχώς ανανεώνει την παρουσία της ανά τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό ένα ομορφότερο σχολικό περιβάλλον για τα παιδιά της Αθήνας κι όχι μόνο. Καταλήγοντας, στην ομάδα της “Street Art Thessaloniki Greece” που πραγματοποιεί ξεναγήσεις (τουριστικές και μη) για τη συνεχόμενη ανατροφοδότηση της σύγχρονης ιστορίας των πόλεων με τις επιφάνειες κτιρίων σπάζοντας το στερεότυπο του ότι η Street Art σκηνή εμφανίζεται μόνο στην Αθήνα.

Κατά χρονολογική σειρά, λοιπόν, το περασμένο έτος, λάβαμε τις κάτωθι απαντήσεις από τις ομάδες στις ερωτήσεις που θέσαμε. Οι ερωτήσεις που διατυπώθηκαν έχουν άμεση σχέση με το θεωρητικό μέρος της Β’ Ενότητας, καθώς η “Street Art” στην Ελλάδα έλαβε περισσότερη προσοχή από τους κατοίκους των περιοχών των μεγάλων πόλεων της Αθήνας, τους περαστικούς και τους ταξιδιώτες όταν οργανώθηκε σε μικρότερες ομάδες που τρόπον τινά την εκπροσωπούσαν διοργανώνοντας ανοιχτά, δημόσια φεστιβάλ και εκτελώντας έργα στον δρόμο κατόπιν αδείας. Όλες αυτές οι εκδηλώσεις έδωσαν ωθητική ματιά στη συνέχιση αυτής της εξωτερίκευσης και απομυθοποίησης από τις σκοτεινές περιόδους του Graffiti.

¹<http://e-keme.gr/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%ce%b1%ce%bd%ce%b1%ce%b4%cf%81%ce%bf%ce%bc%ce%ae-%cf%84%ce%b7%cf%82-street-art-%cf%83%ce%b5-%cf%83%cf%85%ce%bd%ce%ad%cf%87%ce%b5/>

Συνέντευξη με την ομάδα των “St.A.Co.” με φυσική παρουσία (19/03/2018)

1. Ποια είναι η άποψή σας για τη Street Art; Πώς και γιατί δημιουργήθηκε μία οργάνωση ατόμων που μεριμνά για τη συντήρηση τοιχογραφιών στην Αθήνα;

«Σαν συντηρητές πιστεύουμε ότι η Street Art είναι η αποτύπωση της ζωντανής ιστορίας της πόλης και των ανθρώπων. Ουσιαστικά η βιογραφία της σύγχρονης ζωής αποτυπωμένη στους τοίχους με διάφορους τρόπους. Οπότε εμείς, σαν συντηρητές έργων τέχνης, σαν St.A.Co., πιστεύουμε ότι έχουμε καθήκον να παρατείνουμε για λίγο τη ζωή αυτών των έργων τέχνης, που δεν είναι πάντα έργα τέχνης. Υπάρχουν και ορισμένες μαρτυρίες, συνθήματα, Graffiti, που μπορεί να μην έχουν καλλιτεχνική, αισθητική αξία. Μπορεί να έχουν ιστορική αξία, κάτι να δείχνουν για την εποχή μας, για τον καλλιτέχνη που τα δημιούργησε.

Η St.A.Co. είναι μια ομάδα που αποτελείται από συντηρητές έργων τέχνης που είτε είναι φοιτητές, είτε είναι απόφοιτοι. Δημιουργήθηκε το 2012 με αφορμή ένα εργαστήριο στο ΤΕΙ Αθήνας, τις "Μεικτές Τεχνικές", από την κυρία Χατζιδάκη (που είναι υπεύθυνη καθηγήτρια Εφαρμογών) και μια ομάδα φοιτητών που «έριξαν» την ιδέα και η κυρία Χατζιδάκη δέχτηκε. Έτσι δημιουργήθηκε η ομάδα – να βγαίνουν, να παρατηρούν τα έργα τέχνης στους δρόμους, τις φθορές τους – και ουσιαστικά από τότε μέχρι σήμερα υπάρχει μια εξέλιξη στην ομάδα. Προσπαθούμε και εμείς να οργανωθούμε και να έχουμε ίσως ένα αρχείο που να καταγράφονται οι συντηρήσεις που έχουν γίνει, τα έργα, οι περιοχές».

2. Υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα σημεία της περιοχής της Αθήνας που κατοικείτε που σας έχουν τραβήξει την προσοχή σας;

«Δραστηριοποιούμαστε, κυρίως, στην Αθήνα. Βέβαια, κάποια μέλη μας είναι και στην επαρχία ή και στο Bristol ένας μέλος των St.A.Co. που έχει εγκατασταθεί εκεί και συντηρεί. Αλλά γενικά εμείς δραστηριοποιούμαστε σε περιοχές όπως του Ψυρρή, η Πλάκα, το Μεταξουργείο, τα Εξάρχεια. Εκεί είναι συγκεντρωμένα τα περισσότερα έργα. Τώρα και στα προάστια υπάρχουν κάποια ή και στον Πειραιά. Νομίζω έχει και στο λιμάνι αρκετά. Και του “INO” έχει κάποιο πάνω στο λιμάνι. Ναι, ίσως επειδή βρίσκουν επιφάνειες εκεί που προσφέρονται για street art έχουν κάνει.

Ένα μεγάλο έργο ας πούμε που είχαμε αναλάβει πρόσφατα είναι η κουκουβάγια του WD, η οποία έγινε στο Μεταξουργείο, στα πλαίσια του φεστιβάλ «Το μικρό Παρίσι των Αθηνών» και βανδαλίστηκε λίγους μήνες αργότερα. Και το εντυπωσιακό εδώ είναι ότι ουσιαστικά ο ίδιος ο “WD” μίλησε στον υπεύθυνο του φεστιβάλ για την ομάδα των St.A.Co. και μας πρότεινε να το συντηρήσουμε και έτσι έγινε η συνεργασία. Από το φεστιβάλ μας παραχώρησαν ένα μικρό χώρο για να έχουμε τα εργαλεία μας, τις σκάλες, όλα τα σχετικά, τον εξοπλισμό μας. Και ουσιαστικά με αυτό ασχοληθήκαμε την χρονιά που μας πέρασε. Δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, αλλά έχει τελειώσει σχεδόν ο καθαρισμός. Μετά έχουμε άλλα, πιο μικρά ας πούμε projects.

Γενικά, η λογική της ομάδας είναι ότι βγαίνουμε, πραγματοποιούμε κάποιες βόλτες. Είναι μοιρασμένες. Στην ομάδα είμαστε περίπου 10 μέλη σταθερά, στον πυρήνα της, αλλά έχουμε και φίλους, οι οποίοι μπορούν να έρχονται σε βόλτες ή στα κοινωνικά δίκτυα να μοιράζονται φωτογραφίες, να μας ζητάνε συμβουλές για συντήρηση, να μας λένε «εδώ υπάρχει κάποια φθορά» ή «το τάδε έργο ας πούμε το "πάτησαν"». Είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται στη Street Art, όταν πηγαίνει κάποιος άλλος καλλιτέχνης ή και όχι καλλιτέχνης και ζωγραφίζει από πάνω ή το “πατάει” ουσιαστικά, κάνει κάτι άλλο. Μερικές φορές μπορεί αυτό να είναι δημιουργικό και να συμπληρώσει το προηγούμενο και να δημιουργηθεί μία ιστορία. Άλλες φορές, μπορεί να είναι βανδαλισμός και να καταστραφεί το προηγούμενο.

Μπορεί κανείς να το καταλάβει καλύτερα αν σκεφτεί έναν άνθρωπο και την Ιατρική, τη θεραπεία. Όπως ένας άνθρωπος με τον καιρό αποκτά κάποια σημάδια από το χρόνο, από την συναναστροφή με τους ανθρώπους, από τις εμπειρίες του και όλα αυτά αποτυπώνονται στη ψυχή του, στο σώμα του, με έναν αντίστοιχο τρόπο αυτό συμβαίνει στα έργα τέχνης και ουσιαστικά οι συντηρητές έργων τέχνης είναι οι θεραπευτές των έργων τέχνης, γι’ αυτό είναι και το τσιρότο. Θεραπεύουν τα έργα τέχνης, σέβονται τα υλικά τους, την ιστορία τους, τα τραύματά τους και προσπαθούν να κατανοήσουν το ιστορικό τους και με βάση όλα αυτά να λειτουργήσουν ώστε να παρατείνουν τη ζωή τους και για το κοινωνικό σύνολο μετά. Έχουν να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο μέσα από την συντήρηση».

3. Ποια είναι η διαδικασία της συντήρησης ενός έργου μικρής και μεγάλης κλίμακας;

«Θα σας απαντήσω διπλωματικά. Όπως σας είπα πριν, τα έργα τέχνης προσομοιάζουν με τους ανθρώπους, στην ιστορία τους, στα τραύματά τους, στην παθολογία τους, όλα. Επομένως, η διαδικασία συντήρησης δεν θα μπορούσε να είναι τυποποιημένη. Όπως σε κάθε άνθρωπο, όταν πηγαίνει στο γιατρό, έχει διαφορετική συνταγή, τον εξετάζει αρχικά. Οπότε έτσι κάνουμε και στα έργα τέχνης του δρόμου. Πραγματοποιούμε τεχνική εξέταση, τεκμηρίωση. Ανάλογα με τις ανάγκες που έχει κάθε φορά επιλέγουμε και τη θεραπεία. Και τις ανάγκες και τα διαθέσιμα μέσα που έχουμε, βέβαια, και τις ανθρώπινες δυνατότητες. Γιατί η τέχνη του δρόμου γενικά έχει αρκετά προβλήματα να αντιμετωπίσει, επειδή είναι ελεύθερη, εκτεθειμένη στο περιβάλλον. Έχει και τις καιρικές συνθήκες και τον ανθρώπινο παράγοντα της φθοράς. Επομένως, ουσιαστικά δεν κάνουμε κάτι διαφορετικό από αυτό που θα κάναμε στο εργαστήριο. Κάνουμε ό,τι θα κάναμε στο εργαστήριο συντήρησης έργων τέχνης, αλλά με τα προβλήματα και τις λύσεις που σκεφτόμαστε για έναν εξωτερικό χώρο».

4. Ποιες άλλες πρωτοβουλίες έχετε υλοποιήσει μέχρι στιγμής σχετικά με τη StreetArt, πότε υλοποιήθηκαν και συνεργατικά με ποιους (συμπεριλαμβανομένων και των ονομάτων των καλλιτεχνών);

«Έχουμε κάνει αρκετά πράγματα με φορείς. Έχουμε συνεργαστεί με σχολεία και κάνουμε κατά καιρούς εκπαιδευτικά προγράμματα, όπου μιλάμε, ενημερώνουμε τα

παιδιά σχετικά με την Street Art. Σε ένα σχολείο κάναμε μαζί τους έργο μέσα στο σχολείο, ζωγραφίσαμε. Χωρίς να έχουμε κάποιο εξωτερικό συνεργάτη. Γενικά, τα παιδιά αν τους δώσεις κίνητρα έχουν φαντασία και βρίσκουν τρόπο να εκφραστούν. Άλλο project που κάναμε πέρυσι σε συνεργασία με τους οδηγούς, προσκόπους. Μας κάλεσαν σε κάποιες δράσεις που έκαναν, οπότε και εμείς δεχτήκαμε και κάναμε στην κουκουβάγια του “WD” στο Μεταξουργείο, όπου ήρθαν τα παιδιά και είδαν πώς συντηρούμε, συντήρησαν λίγο και αυτά υπό την επίβλεψή μας, κάναμε ένα Street Art tour στο Μεταξουργείο.

Γενικά, κάνουμε και Street Art tours κατά καιρούς και έρχονται φίλοι μας και τους ξεναγούμε και συζητάμε μαζί τους. Ένα άλλο project είναι σε ένα σχολείο της Νίκαιας, σε ένα έργο του “WD” που βανδαλίστηκε. Οπότε, σε συνεργασία με τον Διευθυντή του σχολείου, καθάρισαν αυτόν το βανδαλισμό που είχε υποστεί. Αργότερα, πραγματοποιήσαμε μία συζήτηση που άνοιξε μεταξύ διαφορετικών πεδίων, όπως αρχαιολόγων, καλλιτεχνών και συντηρητών, μια ανοιχτή συζήτηση, δημόσια, ένας διάλογος για το πως βλέπει ο καθένας από τη σκοπιά του τη Street Art, οι αρχαιολόγοι, οι συντηρητές και οι καλλιτέχνες. Αυτό είχε γίνει στον Σύλλογο Αρχαιολόγων το 2015, νομίζω. Συνεργαζόμαστε με φορείς όπως σχολεία, οργανώσεις, όπως ας πούμε οι οδηγοί. Όταν έχουμε κάποιο λόγο να συμμετέχουμε σε δράσεις και να διαδώσουμε, να γνωστοποιήσουμε τη Street Art στο κοινωνικό σύνολο, το κάνουμε».

5. Γενικότερα ποια πιστεύετε ότι είναι η συμβολή της Street Art στα σχολεία;

«Σαν St.A.Co. συγκεκριμένα για να διερευνήσουμε τι υπάρχει από τέχνη στα σχολεία, δεν έχουμε κάνει κάποια έρευνα οργανωμένη. Αλλά η άποψή μας, φαντάζομαι και των άλλων μελών, ότι η τέχνη γενικά καλυτερεύει, πως να το πω, μας φέρνει πιο κοντά με τον καλό μας εαυτό. Πόσο μάλλον στα σχολεία. Θέλουμε την καλή τέχνη στους δρόμους, επομένως, τη θέλουμε και στα σχολεία, δεν υπάρχει κάτι διαφορετικό. Μαθαίνουν να σέβονται το περιβάλλον τους, το συμμαθητή τους, τον κόπο που τα ίδια έκαναν. Προσωπικά πιστεύω ότι όταν δίνεις χώρο και τα μέσα στα παιδιά να εκφραστούν το πιο πιθανό είναι ότι θα μάθουν να εκφράζονται όμορφα».

6. Ποια είναι η γνώμη σας για τη συμβολή της Street Art ως προς το χαρακτήρα που προσδίδει σε μια περιοχή / γειτονιά όπου υπάρχουν σχολεία; (ανάπλαση, υποβάθμιση κ.λπ.)

«Είτε υπάρχουν σχολεία, είτε δεν υπάρχουν, η Street Art, όπως σας είπα και σε προηγούμενη ερώτηση, είναι ουσιαστικά η αποτύπωση μιας ιστορίας, της βιογραφίας της πόλης. Οι τοίχοι και τα δομικά στοιχεία ουσιαστικά είναι ένας καμβάς. Δεν το λέω εγώ, το λένε πολλοί άνθρωποι που ασχολούνται με την Street Art, σε συνεντεύξεις και ιστορικοί τέχνης, ότι οι τοίχοι, ο εξωτερικός χώρος είναι ένας καμβάς. Λοιπόν, οι καλλιτέχνες, οι graffitiδες, οι writers, τέλος πάντων οι άνθρωποι που εκφράζονται στους τοίχους αφήνουν το αποτύπωμά τους, αφήνουν ίχνη. Επομένως, σε κάθε περιοχή δημιουργούνται διαφορετικοί διάλογοι, ανάλογα με την

ατμόσφαιρα που έχει μια περιοχή, την ιστορία της, την αρχιτεκτονική της, το πως είναι τα κτίρια, το πως τα αξιοποιούν οι καλλιτέχνες, τους διαλόγους που δημιουργούν μεταξύ τους, με την περιοχή, την αποδοχή που έχουν ή που δεν έχουν από τους κατοίκους. Γενικά, πιστεύω ότι όταν δημιουργείται ένα καλό έργο τέχνης και οι κάτοικοι το αναγνωρίζουν και το επιβραβεύουν αυτό και στην Κουκουβάγια το ζήσαμε πολύ έντονα. Όταν βανδαλίστηκε και βρισκόμασταν στην περιοχή για να συντηρήσουμε, περνούσαν άνθρωποι, κάτοικοι της περιοχής ή και απλοί περαστικοί και άλλοι ήταν θυμωμένοι που βανδαλίστηκε. Μας ρωτούσαν με αγωνία: "Το βάφετε; Ή το καθαρίζετε;" και δεν ήξεραν ότι είμαστε συντηρητές αρχικά, οπότε τους εξηγήσαμε ότι εμείς το καθαρίζουμε, ότι θέλουμε να το φροντίσουμε. Ή περνούσαν παιδάκια με μαμάδες και το κοιτούσαν. Γενικά, νιώσαμε ότι η γειτονιά είχε κερδίσει πολλά από αυτό το έργο τέχνης και ότι ήταν μια πληγή μετά ο βανδαλισμός που έγινε, το πήραν κάπως προσωπικά. Υπήρχε μια στενοχώρια και υπήρχε και μία, πώς να το πω, γαλήνη, όταν τους λέγαμε ότι εμείς ήμασταν εκεί για να το φροντίσουμε, και μία χαρά. Οπότε νομίζω ότι αυτό δείχνει το πόσο σημαντικό είναι ένα έργο τέχνης για μια γειτονιά, για μια περιοχή, για ένα σχολείο, γενικά για την κοινότητα».

Συνέντευξη με την ομάδα “Street Art Thessaloniki Greece” με αποστολή των ερωτήσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (12/03/2018) και τη λήψη απαντήσεων με τον ίδιο τρόπο (5/04/2018)

1. Ποια είναι η άποσή σας για Street Art;

«Προσωπικά θαυμάζω κάποιες μορφές της τέχνης του δρόμου και θεωρώ πως ομορφαίνει το αστικό τοπίο τις περισσότερες φορές. Κάποιος κάνει Graffiti λόγω της hip hop κουλτούρας, άλλος ζωγραφίζει μια ολόκληρη οικοδομή μέσω κάποιου project. Υπάρχουν ομάδες που γράφουν οπαδικά ή πολιτικά συνθήματα. Κάποιος άλλος κολλάει αυτοκόλλητα. Οι μορφές είναι πολλές, το νόημα όμως ένα. Οι άνθρωποι εκφράζονται με το μέσο αυτό. Μπορεί κάποιος να βανδαλίζουν τοίχους και μνημεία αλλά αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι υπάρχουν και τρομεροί καλλιτέχνες του δρόμου και θα έπρεπε να δοθεί χώρος στην κοινωνία για αυτούς τους ανθρώπους και τοίχοι!».

2. Υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα σημεία της πόλης ή της περιοχής που κατοικείτε ή της περιοχής που σας έχουν τραβήξει την προσοχή σας;

«Υπάρχουν παντού γύρω, όπου και αν κοιτάξεις, από το «Καλημέρα σ' αγαπώ» μέχρι ένα απίστευτο Graffiti κ.ά.».

3. Εάν ναι, ποια σημεία είναι αυτά;

«Διάφορα σε περιοχές που μπορείς να δεις πολλά έργα είναι τα Πανεπιστήμια, Βαλαωρίτου, Λαδάδικα».

4. Αναφέρετε σε κάθε περιήγηση, ενδεχομένως, την ιστορία του Graffiti και πώς τη συνδέετε με το σήμερα (Street Art) π.χ. με συγκεκριμένα έργα;

«Μέσα στο tour θίγονται διάφορα θέματα ένα από αυτά είναι ιστορία του Graffiti. Ξεκινάμε από το πώς ξεκίνησε και φτάνουμε στο σήμερα μέσα από ιστορίες. Επίσης, όταν επισκεπτόμαστε το graffiti store “Box Gallery”, βλέπουμε εκεί τα βιβλία της ιστορίας του Graffiti στην Ελλάδα και είναι ορατή η διαφορά. Δε τη συνδέω με συγκεκριμένα έργα αφού δεν υπάρχουν στη διαδρομή που ακολουθούμε graffiti από τη δεκαετία του ‘80».

5. Ποιες άλλες πρωτοβουλίες έχετε υλοποιήσει μέχρι στιγμής σχετικά με τη Street Art, πότε υλοποιήθηκαν και συνεργατικά με ποιους π.χ. δήμος Θεσσαλονίκης, με τους ίδιους τους καλλιτέχνες;

«Πέρα από τα Street Art tours, έχουμε κάνει διάφορες εκδηλώσεις όπως Graffiti workshops με σχολεία ή πρόσφυγες. Είναι φανταστικό το πόσο θετικά αυτή η μορφή τέχνης εισβάλλει στην ψυχολογία των παιδιών και πως μπορεί να βελτιώσει τη διάθεση των προσφύγων. Πολλές από τις δράσεις μας έγιναν με τη Μη Κυβερνητική Οργάνωση «ΑΡΣΙΣ».

6. Εάν όχι, προτάθηκε ποτέ η υλοποίηση πρωτοβουλιών, για ποιον λόγο δεν πραγματοποιήθηκαν;

«Ο Δήμος δε βοηθά στην υλοποίηση πρωτοβουλιών μιας και υπάρχει πολλή γραφειοκρατία. Πολλοί καλλιτέχνες έχουν προσπαθήσει να πάρουν άδειες για να βάψουν π.χ. κάποιο κτίριο που μπορεί να θεωρούνταν διατηρητέο και να μη μπορούσες να κάνεις μια τοιχογραφία, γιατί ήταν συνεχώς βανδαλισμένο με tags».

7. Γενικότερα, ποια πιστεύετε ότι είναι η συμβολή της Street Art στο πλαίσιο της περιήγησής της;

«Με αυτόν τον τρόπο ο κόσμος έρχεται πιο κοντά στη τέχνη του δρόμου και καταλαβαίνει πως τελικά πρόκειται για μια κουλτούρα και αρχίζει να παρατηρεί τους τοίχους».

8. Ποια είναι η γνώμη σας για τη συμβολή της Street Art ως προς το χαρακτήρα που προσδίδει σε μια περιοχή/γειτονιά; (ανάπλαση, υποβάθμιση κ.λπ.)

«Πιστεύω πως αν αξιοποιηθεί σωστά η τέχνη του δρόμου μπορεί να αναβαθμίσει ολόκληρες περιοχές. Κάτι που έχει συμβεί σε πολλές χώρες του εξωτερικού. Όταν η δημιουργικότητα εισβάλλει στο αστικό τοπίο, η όψη του αλλάζει, το ίδιο η γειτονιά, πολλές φορές και η διάθεση. Η περιοχή αναβαθμίζεται. Αυτό βέβαια είναι σχετικό διότι υπάρχουν και περιοχές με βανδαλισμένους τοίχους που δεν είναι τόσο ωραίο θέαμα για όλους. Έχει πολύ μεγάλη σημασία εάν κάποιος τοίχος έχει βαφτεί παράνομα ή νόμιμα διότι ο χρόνος στην κάθε περίπτωση είναι διαφορετικός. Όπως και να έχει η γειτονιά αποκτά χαρακτήρα και έκφραση».

Συνέντευξη με την ομάδα “Urban Act Gr” με αποστολή των ερωτήσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (15/03/2018) και τη λήψη απαντήσεων με τον ίδιο τρόπο (15/04/2018)

1. Ποια είναι η άποψή σας για τη Street Art; Πώς και γιατί δημιουργήθηκε μία οργάνωση που μεριμνά για τους γκρίζους τοίχους των σχολείων της Αθήνας να γεμίσουν χρώμα;

«Η Street Art αποτελεί ένα από τα πιο πρωτοποριακά και σύγχρονα εργαλεία για την αναμόχλευση θεμάτων που άπτονται του δημόσιου χώρου. Από τη μια μεριά οι οργανωμένες προσπάθειες και πρωτοβουλίες δίνουν αφορμές για συζητήσεις αλλά και υλοποιούν παρεμβάσεις που ομορφαίνουν το αστικό τοπίο να αποτυπώνουν ανάγκες αλλά και θεματικές που συνδέονται με το εκάστοτε χωροχρόνο. Ο φορέας μας δημιουργήθηκε από την αγάπη των μελών της και των συνεργαζόμενων καλλιτεχνών από το χώρο αποκλειστικά της Graffiti & Street Art σκηνης της Ελλάδας για τις δημόσιες τοιχογραφίες, τη θετική ενέργεια που λαμβάνουμε από τους πολίτες για τις παρεμβάσεις στους γκρίζους τοίχους, την συμμετοχή αυτοδίδακτων νέων καλλιτεχνών κ.ά. Ειδικότερα, το πρόγραμμα μας «Ζωγραφίζοντας Σχολικά Κτίρια ανά την Ελλάδα», πέρα από τα παραπάνω καλλιεργεί στους πολίτες το αίσθημα της συμμετοχής για ένα κοινό σκοπό, την αλληλοστήριξη, τη συμμετοχικότητα, την πρωτοβουλία για την επανακειοποίηση του δημόσιου χώρου κ.ά.».

2. Υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα σχολεία σας πόλης ή σας περιοχής που κατοικείτε που σας έχουν τραβήξει την προσοχή σας; Εάν ναι, ποια σχολεία είναι αυτά;

«Σαν φορέας έχουμε αποτυπώσει και χαρτογραφήσει εκατοντάδες σχολεία ανά την Ελλάδα είτε λόγω πρόσκλησης των σχολείων είτε λόγω των άλλων προγραμμάτων που υλοποιούμε μέσω φεστιβάλ και εκθέσεων, και βλέπουμε ότι κάθε σχολείο είναι ιδιαίτερο με τις δικές τους ανάγκες και θέση στο χώρο της πόλης».

3. Αναφέρετε σε κάθε σχολείο την ιστορία του Graffiti και πώς τη συνδέετε με το σήμερα (Street Art) π.χ. με συγκεκριμένα έργα; Ποια είναι, δηλαδή, η διαδικασία της πρότασης βαψίματος τοίχων σχολείων;

«Η διαδικασία στο πρόγραμμα που υλοποιούμε στα σχολεία με οργανωμένο πρόγραμμα και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και των Δήμων από το 2005 είναι παραλαβή της αίτησης από το σχολείο ή το σύλλογο γονέων, φωτογραφίες από τις επιφάνειες, αποστολή στους καλλιτέχνες, καθορισμός θεματικής από τη σχολική κοινότητα, καθορισμός καλλιτέχνη που θέλει να συμμετέχει, δημιουργία προσχεδίων, τελική επιλογή σχεδίου από τη σχολική κοινότητα, καθορισμός χρονοδιαγράμματος, υλοποίηση της μεγάλης τοιχογραφίας, σεμινάρια στους μαθητές και συνομιλία, συμμετοχή των μαθητών σε χαμηλούς τοίχους του σχολείου, κλείσιμο με εγκαίνια παρουσία και των γονέων».

4. Ποιες άλλες πρωτοβουλίες έχετε υλοποιήσει μέχρι στιγμής σχετικά με τη Street Art, πότε υλοποιήθηκαν και συνεργατικά με ποιους (συμπεριλαμβανομένων και των ονομάτων των καλλιτεχνών);

«Είναι μεγάλος ο κατάλογος αυτών που αναφέρετε μιας και ο φορέας μας υλοποιεί προγράμματα τοιχογραφιών από το 1998! Ενδεικτικά θα αναφέρουμε κάποια από τα τελευταία μας έργα-δράσεις:

- Πρόγραμμα «Ζωγραφίζοντας Σχολικά Κτίρια ανά την Ελλάδα» με την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Περιφερειών και Δήμων.
- Πρόγραμμα δημόσιων τοιχογραφιών στη Θεσσαλονίκη (Μπιενάλε Νέων Καλλιτεχνών με θεματική «Ενάντια στη βία των γυναικών», Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αχεπα κ.ά.).
- «Χρώμα στο χώρο της Υγείας», παρεμβάσεις σε παιδιατρικές κλινικές (Παιδών Αγ. Σοφία, Τζάννειο κ.ά.).
- ΟΛΠ, Σιλό «Μουσείο Ενάλιων Αρχαιοτήτων».
- «City Call», δημιουργία μεγάλων τοιχογραφιών στο Βόλο με τη συμμετοχή των πολιτών.
- Δημόσιες τοιχογραφίες στο Δήμο Αθηναίων με στόχο να επηρεαστεί θετικά η ψυχολογία των πολιτών δίνοντας χρώμα σε γκρίζα σημεία της πόλης.
- Εικαστικές εκθέσεις με στόχο την προβολή του έργου Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών μέσα από διαφορετικούς τρόπους έκφρασης με καινούριες τεχνικές και ιδέες.

- Φεστιβάλ όπως "Street Art Festival", Ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Urban Art Ventures", "Bike Art.gr" κ.ά.
- Έκδοση λευκωμάτων "Mural Art", «Το graffiti στην Ελλάδα», «Ο Δρόμος», «Το ποδήλατο στην Ελλάδα», κ.ά.».

5. Εάν όχι, προτάθηκε ποτέ η υλοποίηση πρωτοβουλιών που, εν τέλει, δεν πραγματοποιήθηκαν; Κι εάν ναι, για ποιους λόγους;

«Υπάρχουν, φυσικά, δράσεις που προτείνονται και δεν υλοποιούνται και αποκλειστικά αυτό γίνεται για τη μη ύπαρξη οικονομικών πόρων για τη στήριξη των προγραμμάτων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο «Ζωγραφίζοντας Σχολικά Κτίρια» έχουμε αυτήν τη στιγμή σε αναμονή πάνω από 200 σχολεία ανά την Ελλάδα, δηλαδή σχολεία που μας έχουν στείλει πρόταση για ένταξη στο πρόγραμμα αλλά αδυνατούμε να τα υλοποιήσουμε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων».

6. Γενικότερα ποια πιστεύετε ότι είναι η συμβολή της Street Art στα σχολεία;

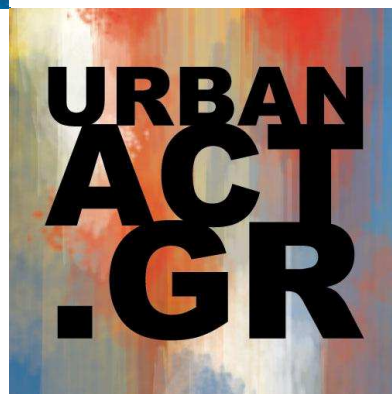
«Καλύτερα να μιλήσουν εδώ οι απαντήσεις των σχολείων:

"το αποτέλεσμα είναι μαγευτικό! τα σχόλια που αποκομίσαμε είναι άκρως κολακευτικά τόσο από τους γονείς όσο και από τους δημότες γεγονός που αποδεικνύει ότι το Graffiti είναι μια ζωντανή μορφή τέχνης κοινά αποδεκτή που προκαλεί θαυμασμό όλων. Σας ευχόμαστε ολόψυχα να συνεχίσετε το δημιουργικό σας έργο και προτείνουμε ανεπιφύλακτα σε όλους τους συλλόγους των σχολείων και στις σχολικές τους επιτροπές να συμμετέχουν στη προσπάθειά σας, για να δώσετε ζωή γεμάτη χρώμα στα σχολικά κτίρια", Σύλλογος Γονέων - 1ο δημοτικό σχολείο της περιοχής του Ελληνικού στην Αθήνα.

"Σας ευχαριστούμε θερμά, η τοιχογραφία σας λειτουργεί ήδη θετικά στη αισθητική και τη φαντασία μας! Γι αυτή την τόσο πετυχημένη εργασία σας, νιώθουμε την ανάγκη να σας ευχαριστήσουμε και να ευχηθούμε οι τοιχογραφίες σας να ομορφαίνουν κάθε σχολικό κτίριο της χώρας μας", 24^η Ενιαία Σχολική Επιτροπή του Δήμου Βόλου».

7. Ποια είναι η γνώμη σας για τη συμβολή της Street Art ως προς το χαρακτήρα που προσδίδει σε μια περιοχή/γειτονιά όπου υπάρχουν σχολεία; (ανάπλαση, υποβάθμιση κ.λπ.)

«Αναβάθμιση, καλλιέργεια υπευθυνότητας για το δημόσιο χώρο, αφορμές για παρόμοιες πρωτοβουλίες και σε άλλα πεδία (χώροι πρασίνου, προβολές ταινιών street food κ.ά.)».

Ευχαριστούμε πολύ για τη συμβολή των ομάδων στο Project μας και ειδικότερα την κ. Καλλιόπη Ορειανού, την κ. Κωνσταντίνα Νούσκαλη και τον κ. Κυριάκο Ιωσηφίδη.